

EU's retspolitik

– Påstande og svar om terrorbekæmpelse, retsundtagelsen og flygtninge

Folkebevægelsen mod EU's delegation i GUE/NGL

Indholdsfortegnelse

Forord	3
“Mere terrorlovgivning på EU-plan giver mere sikkerhed”	6
“Retsundtagelsen gør, at Danmark står uden for retssamarbejdet”	8
“Det er bedst at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet gennem EU”	10
“Det styrker borgernes menneskerettigheder, hvis EU får et juridisk bindende charter om menneskerettigheder”	11
“Europol er ikke et EU-politi, det koordinerer blot politisamarbejdet”	15
“Fort Europa findes ikke”	17
“Schengen-samarbejdet er som den nordiske pasunion”	20
“Lagring af e-mails, SMS og telefonopkald: De, der ikke har noget at skjule, har ikke noget at frygte”	22
Biometri – sådan fanger man forbrydere	24

Udgiver: Folkebevægelsen mod EUs delegation i GUE/NGL
(Den Europæiske Venstrefløjs Fællesgruppe/Nordisk Grønne Venstre),
EU-parlamentet, ASP 07F343, Rue Wiertz, B-1047 Bruxelles
Tlf.: 0032 2 284 5152. Fax: 0032 2 284 9152.
fb-gue@folkebevaegelsen.dk

Layout: Karen Hedegaard
Forsidefoto: NOTATs billedarkiv
Tryk: Johnsen Offset, 2006

Forord

Af MEP, professor dr.jur. Ole Krarup, medlem af Udvalget for Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

● Retspolitik på EU-plan dækker over en lang række områder f.eks. grænsekontrol, flygtninge- og indvandrer-spørgsmål, strafferet, civilret, terrorbekæmpelse og politisamarbejde.

EUs retspolitik sigter ifølge EU selv på at skabe "et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed". Dette projekt er i dag et af EU-systemets vigtigste politikområder. Ambitionen om at realisere et samlet EU-retligt område er senere blevet udbygget med topmødedtagelser, arbejdsprogrammer og konkrete retsakter. Men projektet manglede i flere år overbevisende fremdrift, særligt fordi selve retshåndhævelsen – politivirksomhed, retspleje

Foto: Poul Ib Henriksen Fotografi A/S

og strafferet – med rette betragtes som kerneområder for nationalstatens selvstændige reguleringsvirksomhed. Desuden blev de enkelte medlemslandes systemer og traditioner anset for at være for uensartede til at kunne underkastes en dyberegående harmonisering.

To udefra kommende ting har haft afgørende indflydelse på, at situatio-

nen nu er en anden: Terrorangrebene 11. september 2001 i USA (og senere Madrid og London) og valget af George Bush til posten som USAs præsident. I timerne efter angrebene erklærede han "krig mod terror".

Det kunne mærkes over Atlanten, hvor området for EUs retspolitik med ét slag blev drastisk udvidet til f.eks. at omfatte vedtagelser om at udlevere egne statsborgere til straf i udlandet og vedtagelser om at indføre fælles minimumsstraffe for terrorhandlinger. Men kampen mod terror har også sat sine spor på udviklingen af de andre retspolitiske områder; pludselig kunne EUs justitsministre enes om lovgivning, som selv ikke den mest integrationsvenlige embedsmand havde forestillet sig mulig før den 11. september 2001. Terrorangrebene har således givet EU-integrationen på straffe- og po-

litirettens område en decideret kickstart. Som det fremgår af de følgende sider, er dette ikke sket uden retspolitiske problemer.

Danmark har en retsundtagelse, der betyder, at vi ikke deltager i EUs overstatslige retspolitik. Opgiver Danmark denne undtagelse, mister vi retspolitisk råderum. En ophævelse vil begrænse muligheden for at sikre, at retspolitikken udvikles i en positiv retning. Hvis EU vælger en vej, der har betydelige omkostninger for retssikkerheden, vil Danmark ikke have mulighed for at gå mod strømmen.

Vi stiller på de følgende sider skarpt på EUs retspolitik og kigger på nogle af de påstande og myter, der omgiver den.

God læselyst!

“Mere terrorlovgivning på EU-plan giver mere sikkerhed”

● Nej. Det er langt fra sikkert, at beslutninger truffet af EU vil skabe mere sikkerhed for os som borgere.

Efter anmodning fra USAs regering traf EUs ministerråd i løbet af ekstraordinært kort tid beslutning om vedtagelse af to såkaldte “rammeafgørelser”, der griber dybt ind i medlemslandenes retshåndhævelse. Det drejer sig først og fremmest om

- (1) Den Europæiske Arrestordre, der forpligter danske myndigheder til at udlevere (terror)mistænkte danskere og udlændinge til andre landes straffemyndigheder uden garantier for retsbeskyttelse, der svarer til dansk retssikkerhedsstandard, og
- (2) regulering af de almene strafferetlige og straffeprocessuelle rammer for “terrorismebekæmpelse”. EUs rammeafgørelser er uhørt vidtgående, eftersom de angår lovgivning

inden for den nationale suverænitets kerneområder. EUs institutioner havde kun pletvis nærmet sig disse områder før september 2001.

Det er efterfølgende blevet til endnu mere (terror)lovgivning om indfrysning af midler, storlagring af e-mails, SMS og telefonopkald, indførelse af biometri i pas, forslag om at udvide Schengen Informations Systemet (SIS) og indføre en visum-database (VIS) – for bare at nævne enkelte eksempler.

Terrorisme skal naturligvis bekæmpes. Men vi sætter spørgsmålstegn ved, hvad de nye regler betyder for menneskerettighederne og den individuelle retssikkerhed. Risikerer vi med de nye regler at kompromittere de gennem årtier hårdt tilkæmpede rettigheder, der tjener til at beskytte det enkelte menneske og politiske sammenslut-

Foto: Chilli Foto & Arkiv

ninger mod statens magtfuldkommenhed? EU selv har ikke lavet nævneværdige analyser af, hvilke konsekvenser terrorlovgivningen vil få.

Vi bør selv kunne bestemme, hvilke dele af terrorlovgivningen, der skal gennemføres, og hvilke der ikke skal være dansk ret med henvisning til, at de har for store omkostninger retssikkerhedsmæssigt.

Vi ønsker derfor en position som Norges. Norge står uden for EU, men

er alligevel repræsenteret i komiteer og arbejdsgrupper under Kommissionen, der forbereder EU-lovgivningen. Norge har altså mulighed for at påvirke EU-lovgivningen, men er ikke forpligtet til at gennemføre den. I perioden 1997 til 2003 gennemførte Norge således kun 18,5% af de nye EU-retsakter. Kilde: Nationen 2. april 2004 på baggrund af stortingspolitiker Bjørn Jacobsens (SV) spørgsmål til Norges daværende udenrigsminister Jan Petersen.

“Retsundtagelsen gør, at Danmark står uden for retssamarbejdet”

● Med Edinburgh-aførelsen fik Danmark bl.a. den retlige undtagelse, der betyder, at Danmark kun deltager i den del af EU-retssamarbejdet, der er mellemstatslig (søjle III), hvor hvert land har én stemme og har mulighed for at nedlægge veto.

Derfor omfatter den danske undtagelse på nuværende tidspunkt de dele af udlændingepolitikken og civilretlige tiltag, der overgik til det overstatslige samarbejde (søjle I) med Amsterdamtraktaten. Danmark er derimod ikke undtaget fra politisamarbejdet og ret-

ligt samarbejde i kriminalsager, da disse fortsat er placeret som en del af det mellemstatslige samarbejde i søjle III, hvor Danmark jo kan stemme imod, hvis vi ikke vil være med til en del af en retsakt.

Kan Danmark så slet ikke deltage i udlændingepolitiske eller civilretlige tiltag på EU-plan pga. undtagelsen? Jo, men i så fald er det et flertal i det danske folketing, der beslutter, om Danmark skal anmode Kommissionen om alligevel at blive tilknyttet de relevante retsakter ved hjælp af såkaldte paral-

De fire danske undtagelser

- Danmark deltager ikke i overstatsligt retssamarbejde
- Danmark deltager ikke i udviklingen af et fælles EU-forsvar
- Danmark har ikke indført euroen
- Danmark er undtaget fra unionsborgerskabet

Foto: Folketinget

lelaftaler. Får Danmark ja til en parallelaftale, deltager vi på mellemstatsligt i stedet for overstatsligt niveau. Således deltager Danmark eksempelvis i Eurodac-forordningen, der handler om udveksling af fingeraftryk.

Vi ønsker ikke, at retsundtagelsen ophæves. Det skal fortsat være det danske folketing, der bestemmer, hvilke dele af retssamarbejdet, Danmark skal deltage i.

“Det er bedst at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet gennem EU”

UN Photo / Mark Garten

● Forbryderne stopper ikke ved Danmarks grænser. Det er rigtigt, men samme forbrydere stopper heller ikke

ved EUs grænser. En stor del af den organiserede kriminalitet og terror er global og kræver derfor globalt samarbejde i f.eks. FN-regi.

Men er EU ikke det eneste effektive, forpligtende samarbejde, fordi kun overstatslige aftaler er bindende? Nej. Både Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og FN's internationale Domstol i Haag bygger på mellemstatslige aftaler, der også er juridisk og politisk forpligtende. Begge domstoles afgørelser respekteres og følges i det store hele, selvom de ikke er overstatslige. Men mellemstatslige aftaler har den afgørende forskel fra de overstatslige aftaler, at man har mulighed for at sige til og fra – det er altså Danmark selv, der bestemmer, om vi vil være med.

Foto: Council of Europe

“Det styrker borgernes menneskerettigheder, hvis EU får et juridisk bindende charter om menneskerettigheder”

Chartret er "...i realiteten ikke det papir værd, det er skrevet på". Professor i EU-ret Hjalte Rasmussen i kronik i Berlingske Tidende, 22. september 2004, "EUs grundrettighedscharter er ikke en messe værd".

● Unionens Charter om grundlæggende rettigheder blev vedtaget på topmødet i Nice den 7. december 2000 som en politisk erklæring. Chartret er altså ikke juridisk bindende, selvom dets fortalere gerne så det ske.

Er det så vigtigt at gøre Chartret retligt bindende – og ville det virkelig give borgerne flere rettigheder?

Hvis Chartret gøres juridisk bindende, opstår der en række potentielle problemer, både i forhold til den danske grundlov og i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

At gøre Chartret retligt bindende giver først og fremmest EF-domstolen beføjelser til at fortolke og dermed afsige domme på de områder, der nævnes i Chartret, f.eks. strejkeret og religionsfrihed. Det betyder, at EF-domstolen bliver højeste fortolker af rettigheder, som i dag fortolkes af Højesteret i Danmark. EF-domstolen bliver også fortolker af rettigheder, der ikke findes i den danske grundlov, f.eks. bestemmelser om forbud mod tortur og slaveri, ligestilling, frihed og ret til at oprette og drive egen virksomhed m.m.

Disse rettigheder har Danmark allerede i kraft af vores tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Denne konvention rummer stort set samme rettighedskatalog. Og det er Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der dømmer i sager om overtrædelse af menneskerettighederne. Den ligger i Strasbourg og er ikke en del af EU-samarbejdet. Det er en folkeretlig instans, hvis afgørelser medlemslandene følger. Domstolen har næsten 50 års erfaring med at dømme i spørgsmål om menneskerettigheder.

Hvis Chartret gøres retligt bindende, opstår muligheden for konflikt mellem afgørelser fra Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg og EF-Domstolen i Luxembourg. Er der ap-pelmulighed mellem de to domstole i tilfælde af, at borgeren ikke er tilfreds med en afgørelse? Hvilken domstol

Foto: Council of Europe

bliver højeste fortolker i de tilfælde, hvor en rettlighed går igen flere steder, og hvad er borgerens retsstilling og muligheder, hvis der er divergerende fortolkninger af forskellige begreber?

Alle disse tvilsspørgsmål gør, at man kan stille spørgsmålstegn ved, om de, der vil gøre Chartret retligt bindende, virkelig vil etablere en konsistent og forbedret retsbeskyttelse, eller om hovedformålet er af mere politisk karakter og må ses i sammenhæng med EUs integrationsproces i øvrigt.

Dommer Fischbach og generalsekretær Krüger fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har en anden og mere oplagt løsning på fortolknings- og kompetencestridigheder; Chartret skal *ikke* gøres retligt bindende, men EU skal tiltræde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. På den måde sikres det, at borgeren ikke er i tvivl om sin retsstilling.

Kilde: Deres bidrag til Charter-Konventet, CHARTE 4136/00, CONTRIBUT 29, Bryssel den 21. februar 2000.

Foto: NOTATs billedarkiv

“Europol er ikke et EU-politi, det koordinerer blot politisamarbejdet”

● Med Maastricht-traktaten blev det besluttet at oprette en europæisk politienhed – Europol. I 1994 indledte Europol sit – på det tidspunkt – noget begrænsede virke, der gik ud på at koordinere og samarbejde om narkotikabekæmpelse. Senere er andre kriminelle områder og opgaver gradvist blevet tilført.

Selvom Europol ikke har beføjelse til at anholde folk, har samarbejdet udviklet sig hurtigt i retning af et forum for egentlig kriminalefterretning. Europols opgave er at lette udvekslingen af oplysninger, at gennemføre analyser til støtte for operationer og at udarbejde strategiske rapporter (f.eks. trusselvurderinger) og kriminalitetsanalyser. Desuden skal det stille ekspertise og teknisk bistand til rådighed for efterforskninger og operationer, som foretages i EU, under de berørte medlemsstaters kontrol og juridiske

ansvar. Ren “koordinering af politiarbejdet” er der således ikke tale om. Det er langt mere end det.

Kernen i det daglige Europol-samarbejde er en database, TECS (Europol Computer System), som både indeholder oplysninger om stjalne sager og personer. Disse kan være mistænkte og folk, der er dømt for en forbrydelse, men også personer, som myndigheder-

I dag beskæftiger Europol sig primært med:

- Narkotikahandel
- Organiseret, illegal indvandring
- Terrorisme
- Handel med stjalne køretøjer
- Menneskehandel
- Falskmøntneri
- Hvidvaskning af penge

ne i pågældende medlemsstat har mistanke om vil begå en strafbar handling.

Hvor længe Europol må opbevare oplysningerne beror på en ret høj grad af skøn: Oplysninger må lagres *“så længe det er nødvendigt for udførelsen af Europols opgaver”*. Retfærdigvis skal

Det Europæiske Politiakademi

Europol har nu fået en slags søster på uddannelsesplan: Det Europæiske Politiakademi, CEPOL, der så dagens lys i 2000. Det ligger i Brahmshill i England. CEPOL er et netværk af nationale institutioner, der står for uddannelse af ledende personale ved medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

det siges, at senest 3 år efter lagringen af pågældende oplysning skal det op til overvejelse, om det fortsat er nødvendigt at lagre den. Men skønnes det fortsat nødvendigt at opbevare oplysningen, kan det gøres uden problemer indtil næste gennemgang 3 år efter.

Vi er overbevist om, at de kontrolrettigheder, som folkettingen har over det danske politi – og uanset at dette system ikke altid er fuldt tilfredsstillende – dog tjener demokratiet og retssikkerheden langt mere betryggende end noget overstatsligt system.

Dertil kommer, at forbryderne ikke stopper ved EUs grænser. Det ville derfor give mere mening at udveksle oplysninger om problemer af grænseoverskridende karakter via det mellemstatslige organ Interpol, der er et glimrende netværk af politimyndigheder på verdensplan med 184 medlemslande.

“Fort Europa findes ikke”

● Når EU debatterer og lovgiver om indvandrere, handler det som oftest om, hvordan man kan holde folk ude, hvilket flertallet kalder “kampen mod illegal indvandring”, mens mindretallet taler om et “Fort Europa”.

Diskussionen begyndte allerede tilbage i midtfirserne, hvor man indførte det indre marked med fri bevægelighed og fjernede grænsekontrollen. Men særligt to grupper af personer skulle ikke kunne nyde godt af den fri bevægelighed.

Den ene gruppe var de kriminelle. Her var fokus særligt rettet mod frykten for, at kriminelle skulle udnytte fjernelsen af grænsekontrollen til at øge den grænseoverskridende kriminalitet og efterfølgende til at flygte fra retsforfølgelse.

Den anden gruppe var indvandrere, der f.eks. pga. ringe fremtidsmulighe-

der i deres hjemlande forsøgte at tage ophold i Europa. Siden begyndelsen af 1990'erne er der sket en markant stigning i antallet af personer – særligt fra afrikanske lande – der ønsker at krydse grænserne til EU. Men EU vil ikke have dem ind. Der er derfor indført strenge, fælles regler om visum, asyl-

behandling, indvandring og raffinerede kontrolsystemer, der har til formål at begrænse og kontrollere tilstrømningen til "Fort Europa".

Og systemerne virker efter flertallets hensigt: de fleste EU-lande oplever i øjeblikket rekordlave antal af flygtninge- og indvandrere (og sondringen mellem de to grupper er desværre ikke altid lige klar i EU-debatten). Desværre dør hundredvis i forsøget på at nå Europa hvert år. De, der er så heldige at komme ind, sættes ofte i såkaldte "modtagelseslejre", typisk i Spanien og Italien, mens myndighederne behandler deres ansøgninger. Mange sendes efterfølgende tilbage til deres oprindelseslande, f.eks. hvis EU eller det pågældende medlemsland har tvunget tilbagetagelse i henhold til aftaler med personens oprindelsesland (sådanne aftaler eksisterer f.eks. med

Albanien, Libyen og andre lande, hvor menneskerettighedsorganisationer fortsat rapporterer om overtrædelse af menneskerettigheder).

Alligevel taler man fortsat om endnu strengere regler og begrænsninger. Den østrigske regering (som havde EU formandskabet i første halvår 2006) taler endda om at genoverveje hele asylbegrebet; fra at have beskyttelse af individet i fokus taler man nu om at lade modtagerlandets behov (har landet brug for vedkommende) være afgørende.

En ting er sikker: så længe EU ikke ændrer holdning over for afrikanske og andre tredjeverdenslande, vil flygtninge- og indvandrere fortsætte med at søge et bedre liv i Europa.

● For mere information om Fort Europa: <http://www.no-fortress-europe.eu>

“Schengen-samarbejdet er som den nordiske pasunion”

● Den nordiske pasunion (1954) og Schengen-konventionen, der blev en del af EU med Amsterdam-traktaten (1997), har samme målsætning, nemlig at skabe rammer for fri bevægelighed

● Der har vist sig at være fejl i et stort antal af de danske indberetninger om uønskede udlændinge til EUs SIS-register. Af Datatilsynets hjemmeside fremgår det, at en undersøgelse af 443 danske indberetninger om uønskede udlændinge, jf. Schengen-konventionens artikel 96, har vist, at der er sket fejlagtig indberetning i 25 tilfælde. Der findes tilsvarende problemer med fejlindberetninger på EU-plan.

uden paskontrol. Alligevel viser en sammenligning tankevækkende forskelle mellem to grundlæggende forskellige systemer.

Den nordiske pasunion kunne gennemføres – og fungerede i ca. 40 år, indtil den blev suppleret af Schengen – på grundlag af en lovtæst på to sider og med simple og gennemsikrelige administrative systemer.

Schengen-systemet består derimod af en kompliceret traktattekst med tilhørende gennemførelsesforanstaltninger (det såkaldte “Schengen-acquis”), der rummer mange hundrede tekstsider samt et overvågnings- og kontrolsystem (“Schengen Informations Systemet”, SIS). Det oprindelige rationale bag Schengen-informations-systemet, nemlig sikringen af grænsekontrollen, er således for længst afløst

Foto: Chili Foto & Arkiv

af en ambition om at indsamle politioplysninger i bred forstand. Der indsamles flere og flere oplysninger til flere og flere formål, og flere og flere har adgang til dem, selvom SIS er

uden for rettens og parlamentarisk kontrol.

Vi ønsker ikke EUs omfattende kontrol- og overvågningssystem, men foretrækker den nordiske pasunion.

“Lagring af e-mails, SMS og telefonopkald: De, der ikke har noget at skjule, har ikke noget at frygte”

“Politiets arbejde med at opklare forbrydelser bliver nemmere, jo videre adgang der er til kontrol af borgerne ved overvågning, ransagning, aflytning og frihedsberøvelse. Men jo videre adgang der er til sådanne indgreb, jo flere uskyldige vil de ramme”, citat juristen Preben Wilhjelm i bogen “Vor retskulturelle arv”.

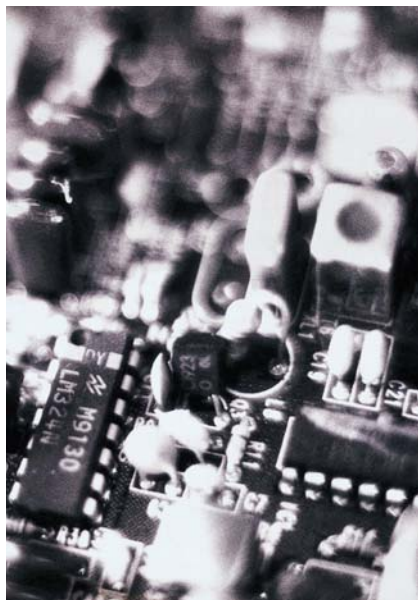
● I slutningen af 2005 vedtog Rådet en rammeafgørelse om, at en række data skal opbevares af udbydere af kommunikation. Udbydere kan efterfølgende blive bedt om at udlevere disse data til politiet i forbindelse med bekæmpelse af terror eller kriminalitet.

Det drejer sig primært om telefon-samtaler, SMS og e-mails. Det drejer

sig ikke om indholdet i kommunikationen. Operatørerne skal opbevare oplysningerne, fordi de kan bruges som en slags bevis for, hvem der har ringet til hvem, sendt e-mails eller SMS'et til hvem.

Det er flere forskellige grunde til, at afgørelsen har negativ effekt på retssikkerheden:

For det første skal oplysningerne lagres unødvendigt længe. Teleselskaberne skal som udgangspunkt opbevare oplysningerne i 12 måneder. Men denne periode kan forlænges i helt op til 4 år, hvis det skønnes nødvendigt. Det vil ske, selvom en svensk undersøgelse fra TeliaSonera har vist, at politiet i 85% af sagerne anmoder om de oplysninger, det har brug for, inden for de første 3 måneder af opbevarings-

perioden. Kun i 0,5% af sagerne har politiet anmodet om kommunikationsoplysninger, som selskaberne har opbevaret mere end et år.

For det andet kan man stille spørgsmål ved, om forslaget overhovedet er effektivt – bekæmpes terror og kriminalitet? Organiserede kriminelle og

terrorister vil nemt kunne forhindre sporbarheden af deres data, f.eks. ved køb af telefonkort via stråmænd eller skiftevis anvendelse af mobiltelefoner fra udenlandske udbydere, anvendelse af offentlige telefonbokse eller ændring af e-mail-adresser.

For det tredje er der "misbrugsargumentet". Det er set før, at stater eller selskaber fører nøje opsyn med borgerne – nogle gange af helt uskyldige/nyttige grunde – men i det øjeblik en eller anden får hacket sig ind i systemet, kan disse data misbruges – om det så er i det små med den jaloux ægtemand, der vil vide, hvem konen egentlig ringer til, eller i det noget større perspektiv, hvor oplysningerne sælges til telefirmaer, der kan bruge dem i konkurrencen med andre firmaer.

Biometri

– sådan fanger man forbrydere

● I slutningen af 2004 blåstemplede Parlamentet og Rådet en forordning om at indføre 2 biometriske identifikatorer i pas. En biometrisk identifikator er f.eks. DNA, Iris-scanning eller fingeraftryk eller noget andet unikt ved et menneske, der gør, at man ret præcist kan identificere vedkommende. Her drejer det sig om at lægge et digitalt foto og fingeraftryk ind på chip i EU-pas.

Formålet med biometriske identifikatorer i alle pas er todelt:

- 1) Man vil gøre vores personlige dokumenter mere sikre
- 2) Man forsøger samtidig at opnå tilstrækkelig viden til at forhindre nye terrorangreb a la 11. september.

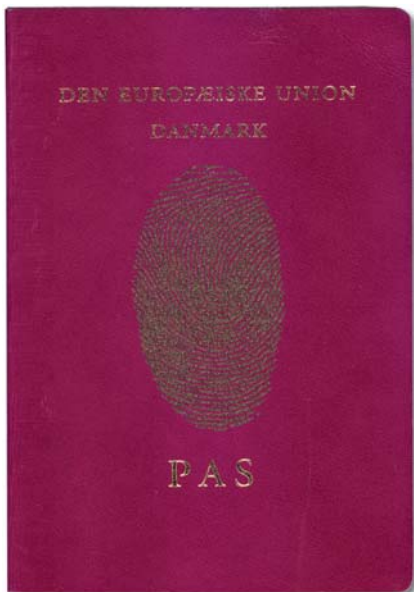
Det skal indledningsvis siges, at der

næppe er tvivl om, at der er behov for at gøre vores identitetspapirer mere sikre – der er alt for mange “identitets-tyverier” hvert eneste år. Spørgsmålet er, om biometri er den rette løsning på nuværende tidspunkt.

Biometri har nemlig sine begrænsninger og er ikke uproblematisk i forhold til retssikkerheden.

Forskellige databeskyttelsesmyndigheder advarer således direkte mod at indføre i hvert fald fingeraftryk i pas:

For eksempel udtaler EU-datamyndigheden med navnet “artikel 29-gruppen” (artikel 29 henviser til retsgrundlaget for nedsættelse af myndigheden, nemlig artikel 29 i EUs databeskyttelsesdirektiv), at myndigheden ikke ligger inde med oplysninger nok om forsøg eller viden om, hvorfor Rådet vil

have fingeraftryk med i pas. Den føler sig - ligesom andre eksperter - uforberedt og kalder den teknologiske struktur, der skal ligge bag indførelsen, for "underudviklet".

F.eks. har fejlfaktoren for fingeraftryk vist sig at ligge på omkring 3% eller højere for de afprøvede systemer

(det er ikke kun folk, der fejlagtigt bliver holdt tilbage, men også folk, der ikke skulle have været lukket ind, som faktisk bliver lukket ind). Systemet vil komme til at gælde ca. 450 mio. mennesker. En fejlrate på 3% viser, at der er i høj grad fortsat er brug for forsøg.

Et andet af hovedproblemerne, som ikke har fået nok opmærksomhed, er den manglende diskussion af mål og midler. Målet er at opnå mere sikre identitetspapirer. Men ingen har rigtig stillet spørgsmål om, hvorvidt man med indførelse af biometri faktisk opnår denne sikkerhed.

Faktum er, at man med indførelse af biometri i pas alene kan sikre sig, at en person, der foreviser et pas, faktisk er den person, som passet er udstedt til. Biometri forbinder således

ikke nødvendigvis pågældende med en virkelig identitet, men alene med en identitet etableret via et pas (muligheden for snyd foreligger altså stadig).

Det må derfor forventes, at en forbryder (terrorist) vil sørge for, at både billedet og fingeraftrykkene i hans pas er hans egne. På den måde kan man faktisk argumentere for, at vores identitetspapirer bliver mindre sikre og måske endda giver os en falsk fornemmelse af tryghed. Man kan (og burde) derfor sætte spørgsmålstejn ved, om indførelse af biometri sikrer os mod identitetsmisbrug på nuværende tidspunkt.

Hvad så med terror? Det er svært at sige, om biometri vil have positiv betydning for terrorbekæmpelse. To eksempler taler imod dette:

- 1) Den 11. september 2001 havde alle flykaprerne både gyldige pas og visa. Det ville derfor ikke have ændret ved noget, at der havde været biometri i deres pas.
- 2) Man fandt et fingeraftryk på en af de bomber, der ikke eksploderede i Madrid den 11. marts 2004. Man kørte en række genkendelsestest, bl.a. i USA, hvor FBI fandt et match med en amerikaner, der pudsigt nok havde konverteret til Islam. Manden blev fængslet 14 dage, hvorefter FBI kom frem til, at der alligevel ikke var tale om et egentligt match.

Hvad betyder det for Danmark?

Området falder som udgangspunkt ind under den danske retsundtagelse, så Danmark hverken er med til at ved-

tage eller er bundet af aftalen. Om danskerne alligevel skal have nye pas, beror på, om det danske folketing med henvisning til de specielle Schengenbestemmelser, der gælder for Dan-

mark, beslutter sig for at omsætte forordningen til national ret.

Men i kraft af retsundtagelsen er det Danmark selv, der bestemmer dette.

Hvor kan jeg finde mere viden om EUs retspolitik og indflydelse på retssikkerheden:

- www.olekrarup.dk
- www.folkebevaegelsen.dk
- www.retsundtagelse.dk
- www.statewatch.org
- www.hrw.org
- www.liberty-human-rights.org.uk

Se endvidere:

- Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols hjemmeside: www.echr.coe.int/echr
- Datatilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk

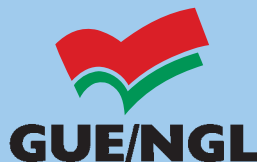
● **Giver mere terrorlovgivning på EU-plan mere sikkerhed? Er det bedst at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet via EU? Og ville det styrke borgernes rettigheder, hvis EU fik et juridisk bindende charter for menneskerettigheder?**

Det er blot nogle af de spørgsmål, man støder på, når det drejer sig om EUs retspolitik.

Vi stiller i dette hæfte skarpt på EUs retspolitik og kigger på nogle af de påstande og myter, der omgiver den.

Vi håber, at dette hæfte giver inspiration til fornyet debat og dialog om EUs retspolitik.

God læselyst.

Forenede Europæiske Venstrefløj/Nordisk Grønne Venstre
Parlamentariske gruppe · EUROPA-PARLAMENTET